

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

ЛИСТ ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН ПО ПОДНЕ

ПРЕТПЛАТА ИЗНОС:
Месечно 3 драхме, тромесечно 9 драхми, годишње 36 драхми.

РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ

Стан уредништва:
улица Краља Петра бр. 70.

БРОЈ 10 лепта

Уређује ОДБОР

БРОЈ 10 лепта

ПОКРЕТ У АУСТРИЈИ

Побуне узимају широке размере

Преко Швајцарске стижу многобројне вести о догађајима у Двојној Монархији, који узимају карактер знатног покрета, озбиљне побуне. Преварена очекивања у погледу брзог закључења мира у Брест-Литовску усталисала су дубоко становиштво Аустро-Угарске, а нарочито радничке слојеве. Огроман штрајк, у коме учествује досад преко 300.000 радника, не само што је укочио сав рад у најкритичнијем моменту рата, већ је у толикој мери поштрио политичку кризу, да је један аустријски министар био принуђен умирити радничке масе обећањем «брзог закључења мира без анексија и одштета».

Покрет је нарочито обележен новим нередима, који су избили у већим градовима Аустрије, као и у Бечу, и у току којих је манифестовано огромно негодовање народа против владајућег режима. Арбајтер Цајтунг, који је једини у могућности да излази, саопштава ове нереди и коментарише их као израз народног негодовања. Ситуација мора извесно бити веома критична, када цензура није могла забранити вести о таквим вестима.

Паралелно са овим покретом у Аустрији, појачано је и раздражење мађарског народа против политике аустро-угарске владе. Председник угарске владе г. Векерле, немоћан да умири духове, био је принуђен да поднесе остав-

ку. Један део мађарске штампе, на челу са Азештом, који је сад забрањен, напада отворено Аустрију и назива је «заклетим непријатељем Мађарске».

Према последњим вестима и председник аустријске владе фон Сајдлер поднео је оставку. С тим је политичка криза достигла свој врхунац. На основу тога може се извести закључак, да је покрет народа у Дунавској Монархији узео такве размере, да се владајући кругови почињу осећати немоћним за реакцију. Њихова политика заваривања и обмана промашила је потпуно свој циљ. Многобројне чињенице, које су се стекле, разголити-ле су провидне смерове аустро-угарске владе и изазвале су покрет, који ће се тешко моћи зауставити.

Ма какав развој догађаја узели, очевидно је, да је огромна зграда Аустро-Угарске почела да пуца. Вековима тлачени народи Двојне Монархије разбудили су се и са лавовском енергијом истакли своја права. Моменат је дошао, да се Хабзбуршком царству зада самртан ударац и да велике и праведне идеје потлачених народа добију своје пуно остварење.

ПОЛИТИЧКЕ ВЕСТИ

Вазел, 11. — Из Берлина јављају: Кајзер је прејуче разговарао са канцеларом, о питању мира, један и по сат.

Амстердам, 11. — «Франкфуртер Цајтунг» пише:

Могуће је завршити рат само када г. г. Лојд Џорџ, Клемансо и Орландо, буду замењени другим људима.

Цирих, 11. — Из Цириграда јављају: Ондашњи је универзитет тражио да се Побелова награда додели Лењину као представнику руског народа који је прокламовао идеал мира, правде и слоге између народа.

Париз, 11. — «Матен» сазнаје из Кијева да је генерал Таболиц акредитован за вишег козсара француске републике код украјинске владе.

Цирих, 11. — Канцелар је наименовао графа Редерна, мин. финансија да привремено замењује вице канцелара Пајера, који је озбиљно оболео.

Лондон, 11. — Сазнаје се, да ће кабинет г. Лојда Џорџа ускоро објавити опширни рапорт о својој првој години рада.

Лондон, 11. — Лорд Редиг, амбасадор у Сјед. Државама биће наименован за министра правде.

Лондон, 11. — Национална странка у Аустралији држала је скупу и изгласала резолуцију, којом изражава пуно поверење председнику владе Хјусу, који је био поднео оставку. Странка жели, да он остане на власти.

РАДНИЦИ И МИР

Један значајан протест

Лондон, 11. јануара. Бечке радничке класе учиниле су следећи протест: «Радници траже са непоколебљивом одлучношћу општи мир. Они сматрају, да се говори г. г. Лојда Џорџа и Вилсона могу примити као базе преговора.

Бечки радници протестују против систе-

матског непризнавања оваквог стања ствари од стране пангерманске штампе и капиталиста и траже од влада централних сила, да искористе добро расположење Споразума како би се закључио демократски мир без анексија и одштета.

Орган немачких социјалиста «Форверце» допосећи ову изјаву додаје: «Из дебате у рајхстагу види се, да ова резолуција не одговара само тежњама радничке странке, већ и целе буржоазије».

ПОСЛЕДЊЕ ПРИПРЕМЕ

Нов састанак у Паризу

Рим, 11. јануара. Председник италијанске владе г. Орландо отпутовао је у Париз, где ће се држати нови конференција. Италијанска штампа примећује, да ће се у Паризу претресати политички и економски интереси Споразума. Према «Месаџеру» главне теме ће бити догађаји у Русији, учешће Америке, а нарочито израда једног програма мира, који ће обухватити тежње Споразума укупно и посебне. Проучиће се још једном и детаљно мере, којима ће се обезбедити снабдевање свих Савезника. Најзад конференција, у којој ће, како изгледа, учествовати шефови савезничких генералштаба, претреше планове за што успешније операције на пролеће.

ЖЕЉА ЗА МИРОМ

Дискусија у аустријском парламенту

Париз, 11. јануара. Из Цириха јављају: Прошлог четвртка, на седници у рајхсрату, многи су социјалисти-

чки посланици говорили после Сајдлера. Они су захтевали од председника владе да саопшти грофу Чернину, да аустријски народ жели мир, било сепаратан било општи мир. Посланици су нападали државне генерала Хофмана у Брест-Литовску. Један је од њих, у име свију другова, изјавио, да говор Лорда Џорџа и предлози председника Вилсона могу сачињавати основу за преговоре о миру.

РАТ И МИР

За или против анексија

Берн, 11. јануара

Последњи догађаји у Аустрији направили су врло жив утисак у Немачкој.

Франкфуртер Цајтунг напада аустријску владу.

РЕВИ НАРОДНЕ СВЕСТИ

Поводом ревиа југословенског одреда у Микри

Јуче по подне Његово Краљевско Височанство Наследник Престола Александар извршио је у Микри реви трупа једног југословенског одреда. Овај реви испунио је вредно лепо. Публика, која је у већем броју посматрала ову ревику свечаност и у њој духовно узела видна удела, била је раздрагана и доведена до непоколебљивог поуздања у лепшу будућност.

Овај реви, редак по своје значају, био је, управо, реви свести и поимања патриотске дужности у тешким временима нашег општег страдања и жртвовања себе остварењу једне велике идеје. Пред Врховним Командантом, носитељем идеје народног јединства нашег племенског тројства,

оптужујући је да је она изазивач штрајкова. Један немачки националистички посланик протестује у том листу против отпадничтва Аустрије.

Са чуђењем се примећује како цензура није забранила чланак бечког Арбајтер Цајтунга, у коме се истиче огромна супротност између ратних циљева немачких милитариста, који траже анексије и одштете, и аустријског народа, који се изјаснио за мир без анексија и одштета.

Бечки Фремденблат протестује против вероватног наименовања фон Билова на место Килмана, који ужива симпатије аустријске владе.

У бројевима од 7. и 8. јануара Форверце објављује уводне чланке, у којима одобрава држање аустријских радника и позива немачку владу да приђе принципима без анексија.

нису дефиловали само нови војници; ми смо у њима гледали цео наш народ српско - хрватско - словеначког имена, који је добровољно, осећајући потребу да цео узме учешћа у великом делу народног ослобођења и уједињења, похитао из разних крајева света, где је био отеран из свију раскомаданих делова Отаџбине насиљем делата народних, да би се сјединио под командом и мудрог управом народног Идола и тако сједињен пошао к једном великом циљу и поуздано пошао у суесрет свог општег народног добра.

— Ви сте дошли овомо рекао им је од прилике њихов Врховни Командант, коме су се они и раније дивили и чијем су се мудро и очинском старању

САОПШТЕЊА

— Нашем добром другу, коњичком жандармериском нареднику Младену Станићу, ордонансу пошта 999/11, даваћемо четрдесетодневни парастос у суботу 13. јануара ове године у 9 часова пре подне на његовом гробу у Зејтинлику.

Молимо све наше и покојникове другове и пријатеље да присуствују овом тужном помену.

Покојникови другови.

— Лаза Стефановић, пређе благајник... пука да јави своју адресу д-р Божидару Мирићу лекару муниционе колоне, пошта 711, да би му послао карте од породице.

— Владимир Милинковић, 2. завојште, пошта 216, моли за извештај о Милеви кћери Симе Ђираковића из Слепчевића, Мачва, за коју питају родитељи њени из Србије.

— Живојин Николић, подоф. школа, Бизерта, моли брата Милутина Николића капетана, да му се јави или кошта зна о њему.

— Јована Живковића, последња одбраца стараца, из Винарца, Лесковац, који је дошао на Крф, тражи син Димитрије Живковић, 3-3, п. 8, и моли кошта зна о њему да извести капетана Уроша В. Ковачевића, Обавештајни Биро, Солун.

— Војислав Б. Милоје-

вић, актив. наредник, штаб. добров. корпуса, пошта 999, моли за извештај о његовом оцу Благоју Милојевићу и брату Браниславу Милојевићу.

— Радојица Думановић из Врњачке Бане да се јави г. Рајку Мићићу, цензору, п. 999, да му даде трошка ако му је потребно.

— Живојин Томашевић, има карту из Ашаха од Симе П. Стамболића, код поручника Гаврила С. Томашевића, п. 84, коме треба да јави своју адресу.

— Живота Цветковић и Милорад Милојевић, из Вишева, срез лепенички окр. крагујевачки, да јаве своје адресе Радомиру Стој-

ковићу, 3-1, п. 8, ради пријема карата из Србије.

— Милорад Зарић из Београда, има писмо од брата Радомира Зарића, из Будим Пеште, код Животе А. Парађанина. Нека пошаље своју адресу Божи Загорцу, финансијска делегација Солун, како би писмо могао добити.

Сава Ј. Борђевић, бак-регрут, родом из Гелотина, да се одмах јави Николи Касапићу, благајнику пошта 711.

— Милутина В. Луковића тражи наредник Мира М. Кастратовић, пошта 24, и моли да му се јави да би му могао доставити извештај од мајке Живане из Шапца.

— Извештавамо наше сроднике, пријатеље и познанике да је наш добри и непрежаљени муж, односно син, брат, шурак, ујак и рођак Витомир Рајић, виши инжењер, умро 14 дец пр. год. у Солуну а сахрањен је 15 истог м. у Српском Гробљу у Зејтинлику. Ожалошћени: супруга Зорка; Мати Анка; отац Лука; сестре: Зорка, Гина, Даца и Љубица; зетови: Вилимап и Радомир Јовановићи и Тијосав Благојевић; рођак Коста Спасојевић; сестрићи, сестричине и остала многобројна фамилија.

— Коњички п. поручник Војислав Живковић, моли сваког оног, који ма шта

зна о редову - регруту из 11. пука Владимиру Мијалковићу из Клоке среза Лепеничког округа Крагујевачког (последњи регрут) нека јави на адресу пошта бр. »Ова.

Нова американска зубна клиника

Д-р ПАРАСКЕВУПОЛУСА
ул. Егнатија бр. 357 на углу
»Камагас

Једини атеље нове американске зубне клинике, где се могу излечити болесни зуби и начинити вештачке американ. десни са зубима. За г. г. српске официре и војнике знатан попуст у ценама.

на најчистијих патриотских побуда добровољно потчињили, — да се заједно са својом браћом из Србије борите за ослобођење и уједињење наше тројне Отаџбине. Ја сам срећан што могу да вас поздравим, уверен да ћете се показати достојни своје браће из Србије. Желим вам нове славе у борби за ослобођење. — Громогласни трократни «Живео!» био је одговор поносних и свесних синова свију делова раскомадане Отаџбине Срба - Хрвата - Словенаца. Кроз њиховог Врховног Команданта проговорила је једна велика идеја; они су одговорили испред целог народа, из чије су средине никли, да би потврдили своју решеност на све жртве за остварење највећег идеала једног народа.

Дефиловање пред Врховним Командантом било је дефиловање народног предносиоцем његовог јединства. Једна велика и бесмртна мисао носила је на својим крилима физички здраве и кршне витезове, нове Обилиће, Зринске и друге јунаке наше светле прошлости, озарене поносом и вером, очеличене светошћу престојећег великог посла, прекаљене силним подвизима славе.

Овоме реви-у присуствовали су и неки јавни радници наших драгих пријатеља и моћних Савезника. Они су јуче још једном могли видети, да мисао народног јединства није празна фраза, нити увеличана тежња наше Србије, него да је она манифестација права и непоколебљиве воље целог једног, иако троименог народа; они су, убедљивије но икада, могли стећи уверење, да пред решеношћу народном: или смрт или слобода, падају све препреке остварењу оправданих, праведних и стварних тежња његових; они ће увек моћи да приме на себе улогу сведока праведности и оправданости решења наших великих пријатеља и моћних Савезника: да приведу у дело ослобођење и уједињење народа, стварајући једну слободу, независну и демократску Краљевину Срба-Хрвата-Словенаца.

После реви-а Врховни Командант обашао је официре одреда, који су Му се том приликом представили; затим је прошао кроз редове својих нових војника. Својим држањем и љубавношћу Он је делом посведочио традиционални демократизам Владалачког Дома и Своје народно покрело. Један обичан војник, Словенац по племену, истакао је своје дивљење према таквом Врховном Команданту овом карактеристичном изјавом: «Ово је наш идол! Нећу жалити погинути за оваког Врховног Команданта, за оваког представника наше расе и нашег народног уједињења, јер сам уверен, да таква жртва, ако је принесем, неће бити узалудна!» **Ж.**

ПОКРЕТ У АУСТРИЈИ

Коментари штампе

Цирих, 11. јануара

Сви приватни извештаји из Беча потврђују велику узрујаност, коју је штрајкачки покрет проузроковао код политичких аустријских кругова. Једна званична депеша из Беча јавља да је аустријска влада прихватила услове радника и да су они решили да предузму рад. Други извештаји јављају да узрујаност није ни мало утишана. Извесно је, да су раднички кругови из свију вароши у Аустрији, са успехом, извршили јак притисак на владу, и да је овај народни покрет уперен противу немачких пангерманста. Улога аустријске владе у бечким побунама није још довољно јасна.

Франкфуртер Цајтунг пише поводом ових догађаја: Аустријска је влада искористила овај покрет, проузрокован услед тешкоћа у снабдевању, приписујући му политички карактер, као: протест противу одуговлачења преговора у Брест-Литовску. На овај начин она тежи да баца сву кривицу на немачке политичаре.

Базлер Нахрихтен вели: Граф Чернин допустио је да се покрет развија како би маса упливисала на аустријску дипломатију, као што то чини виша немачка команда на немачку дипломатију.

СА РАТНИХ ФРОНТОВА

Са солун. фронта

Француски коминике

Солун, 11. јануара

Сукоби патрола западно од Дојранског језера. Оборен је непријатељски аероплан код Зејлиахове.

Франц. коминике

Париз, 11. јануара

Одбијен је непријатељски одред источно од Нупора. На десној обали Мезе и на фронту Шома артиљеријска борба. У току од 10 дана оборено је 10 немачких аероплана.

Енглески коминике

Лондон, 11. јануара

Одбијени су напади немачких одреда на наше

положаје западно од Вилер-Гизана и северно од Ла Басе. Активност непријатељске артиљерије код Сен-Кантена и Скарпе.

Наша су авијатичари оборили 7 немачких апарата и два друга приморали да се спусте. Два наша апарата нису се вратила.

Италиј. коминике

Рим, 11. јануара

Наше су извиднице имале успеха између брда Спиночије и десне обале Пиаве. У једном изненадном нападу француска је патрола заробила неколико војника и запленила један митраљез. Артиљеријска борба на целом фронту.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

МИНИСТРИ НА КРФУ

Чланови Српске Краљевске Владе, који су, како смо јавили, отпутовали из Солуна, стигли су јуче у 15 часова на Крф.

ПРОСЛАВА СВ. САВЕ

У овдашњој Српској Гимназији чине се припреме за што лепшу прославу Св. Саве, првог српског архиепископа и највећег нашег просветитеља.

НЕДЕЉНИ ИЗВЕШТАЈ СРПСКЕ БОЛНИЦЕ

У овдашњој Српској Болници боловало је од 1. до 7. ов. месеца 24 лице, од којих је отпуштено као здраво 1 лице, умрло једно, а остало на боловању 19 лица.

Бр. 151. Из Канцеларије Генералног Консулата Србије, у Солуну 8. јануара 1918. године.

ЗА СКУПЉУ ПРОДАЈУ

Због скупље продаје намирица оптужен је један солунски бакалин и један касапин.

ОБИЈАЊА

Ономадне су непозната лица обили једну бакалицу и једну вођарску радњу. Сем тога упали су у једну кућу и однели дра-

гоцености у вредности од 750 лира. Полиција трага за овим обијачима.

НАЂЕН ЛЕШ

Ономадне је у Солуну, у згаришту једне куће, нађен леш непознатог човека од 30 до 35 година. Мисли се да је смрт природна.

КРАЂЕ

Ухапшено је у Солуну пет лица за крађе у вредности од скоро 700 драхми.

ДА СЕ ЈАВИ

Зафир Антић, поштански чиновник, да се јави одел сл. безбедности с позивом бр. 3515.

ПРИСПЕЛЕ ГРАМАТИКЕ

Српској књижари М. Ристивојевића, у парку Беле Куле, приспеле су граматики оригиналне методе Гаспеј-ото-Сауер од Војислава Петровића, српске, француске, енглеске и талијанске. Цена комаду др. 6-50. На путу су и за који дан приспеће и речници Стевовића.

СРПСКО ТРГОВАЧКО ДРУШТВО

Обавља све банкарске послове. Врши размену новца по најповољнијим дневним курсевима.

Прима новац на штедњу и чување.

Канцеларија се налази у улици Александра Великог бр. 7, у згради хотела «Кавалде», преко пута бив. грчке централне поште.

ДОГАЂАЈИ У РУСИЈИ

Лондон, 11. — Генерали Бастер, војни изасланик Енглеске, Саверни, изасланик Француске, Рошели Италије, Коанда Румуније и пуковник Лонткијевић, изасланик Србије, приспели су из Мохилева у Кијев. Једна чета одала им је на станици војничку почаст. Амерички војни представник отпутовао је за Петроград.

Амстердам, 11. — Поводом инцидента у Брест-Литовску велики везир Талат-паша, председник турске делегације, изјавио је дописнику «Фосише Цајтунга»: «Неспоразум ће трајати кратко време. Историја је нас, Турке, научила да увек будемо присебни за време преговора о миру. Ми очекујемо озбиљне догађаје и нећемо допустити да они утичу на нас. Потреба за миром је врло хитна. Не постоји у свету никаква сила, способна да је спречи. Ја имам потпуно поверење у дефинитиван резултат преговора.

Берн, 11. — Карпински, кога су максималисти наименовали за отпавника послова у Берну, одбио је да прими положај.

Петроград, 11. — Савет комесара руског народа доставио је јерменском народу да ће влада сељака и радника у Русији енергично радити да Јермени из Турске и Русије добију своју независност.

Штокхолм, 11. — Интервјуисан од уредника Политикена представник максималиста изјавио је да ће преговори о миру бити прекинути ако Немачка инсистира у својим империјалистичким тежњама. У том случају, почетак непријатељства био би са свим природан. Народ се неће колебати између срамног мира за револуцију и новог рата.

Цирих, 11. — Управни одбори свију социјалистичких странака и Совјета у Петрограду упутили су руској буржоазији прокламацију у којој енергично протествују против максималистичког сепаратног мира. У њој се између осталог каже: «Једино брз али трајан мир може обезбедити економску и политичку независност Русије и сачувати интересе револуције. Општи би мир могао спасти Русију од политичке и економске катастрофе и одграђанског рата».

Петроград, 11. — Правда јавља да је Уставотворна Скупштина одобрила руске предлоге о евакуацији руских заузетих територија. Исти лист сазнаје да ће преговори у Брест-Литовску поново отпочети, кад Немачка буде приспела да евакуише Пољску, Курландију и Литванију.

ВАЖНЕ ВЕСТИ

Рим. — Генерал Лизе, командант једне француске дивизије на италијанском фронту, погинуо је приликом једног јаког напада противу непријатеља.

Лондон. — Парламентарни одбор конгреса Тред-Униона одлучио је да се позову социјалистички представници свију савезничких земаља на конференцију на којој ће претресати ратне савезничке циљеве. Они предлажу да се конференција одржи у Лондону 7 фебруара.

Цирих. — Озбиљни знаци непокорвања показују се код трупа које се враћају са источног фронта. Извршена су многа хапшења у Лајпцигу и Келну. Ниједан немачки лист није демантовао вест о побуну немачких војника на руском фронту.

Лондон. — Парламент је усвојио предлог, којим се проширује власт владе у погледу војне обавезне службе.

Вашингтон. — Јављају из Олаве: Почело је регрутовање према новом закону о војној обавези. Само се још мали број није јавио.

Вазел. — Представник бољшевика у Штокхолму г. Воревски изјавио је, да би Копенхаген био најгодније место за преговоре између Русије и Немачке.

Канро. — За гувернера Јерусалима наименован је г. Реналд Сторс, бивши секретар овдашње британске агенције.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

Цирих, 11. — Франкфуртер Цајтунг: Прети нам огромна опасност да останемо потпуно усамљени гајећи империјалистичке ратне циљеве. Ми констатујемо да никаква пропаганда Споразума није имала тако страшне последице у аустро-немачким односима као што то има пангерманистичка кампања за анексијом.

Берн, 11. У Бечу је рад тренутно и делимично настављен, али штрајкови узимају све обилније размере у унутрашњости.

Лондон, 11. — Дописник телеграфије без жица јавља да су Аустријанци, после свога пораза код Силе, реагирали да поврате изгубљене положаје. Аустријанци су претрпели велике губитке. Енглези су извршили врло

успешне препаде код Монтело.

Лондон, 11. — Дописник Тајмса у Петрограду јавља, да је Совјет радника решио да сазове конференцију на којој ће се одредити програм општега мира. Овај ће се програм поднети Силама Споразума. Исти дописник телеграфише да је Уставотворна Скупштина променила јавно мишљење у Русији и Петрограду. Сви су јако огорчени противу немачких предлога и желе општи мир.

Берн, 11. — Прекид су литвански и пољски делегати држали у Варшави конференцију, на којој су претресали питање о будућој судбини обе земље. Донешена је одлука у којој се протествује противу садашњег режима у Пољској и Литванији.

Крф, 11. — Лорд Мер је приредио ручак у част чланова Српске Мисије у Енглеској. Он је напио здравицу и рекао:

«Срце Велике Британије се стеже на помисао о страховитим патњама, које је Србија поднела. Јединствени одговор, који је српски народ дао на непријатељски нартај, неће никад бити заборављен у рачиној историји.» (Пресбирор.)

Цирих, 11 — Интернационал Кореспонденц, орган социјалистичке већине, пише да је немачка странка мањинне саветовала максималистичку владу да одбие предложене услове од стране централних сила и да спречи закључење сепаратног мира.

Берн, 11. — Јављају из Берлина, да су у целој Немачкој биле праве манифестације против анексионистичких тежњи пангерманиста и империјализма владе. У неким радничким градовима, масе су певале «интернационал».

Берн, 11. — Бадише Цајтунг сазнаје из Берлина, да изјаве које ће канцелар учинити предбуџетном комисијом као одговор на говоре г. г. Лојда Џорџа и Вилсона неће изићи из оквира последњих немачких изјава о ратним циљевима централних сила, Канцелар ће вероватно поднети свој говор на одобрење маршалима Хиденбургу и Лудендорфу, који су нарочито за то дошли из главног штаба.

ПОЗИВ

Ниже именовани полицијски чиновници позивају се да одмах јаве Шефу Службе Безбедности — улица Краља Петра бр. 70. — у Солуну где се сада налазе. Ако су на војној дужности онда јединицу у којој се сада налазе, и то:

Александар Аксентијевић писар среза подунавског; Душан Берић, писар среза Азбуковачког.

— Наставиће се —

Одговорни уредник
Бошко Богдановић

Штамп. «Велика Србија»